

Strategi 2016–2019

KREFTFORENINGEN

Kreftforeningen er en av de største bruker- og interesseorganisasjonene i Norge. I

2015 har organisasjonen 113 000 medlemmer, 25 000 frivillige og 190 medarbeidere som med sitt engasjement skaper gjennomslag for kreftsaken.

Kreftforeningen er en viktig samfunnsaktør. Gjennom forskning og forebygging, informasjon, støtte, rådgivning og politisk arbeid bekjemper vi kreft lokalt, nasjonalt og globalt.

Kreftforeningen går foran. Vi står bak flere store løft på kreftområdet. Mammografi-screening, Kreftregisteret, Vardesentre for pasienter og pårørende og kreftkoordinator i kommunene er eksempler på tiltak igangsatt av oss.

Kreftforeningen samler inn midler. Inntektene får vi fra testamenter, gaver, medlemskontingent og tippemidler.

Livet er en serie øyeblikk, og de fleste av dem er helt hverdagslige. Men at hverdagslige øyeblikk kan romme stor magi, viser bildene fotograf Paal Audestad har tatt til Kreftforeningens strategi. Alle foto: Paal Audestad.

Strategien gjelder for perioden 2016–19 og ble vedtatt av Kreftforeningens representantskap 26. november 2015.

Innledning

Kreftforeningens strategi for perioden 2016–2019 har et bredt nedslagsfelt og høye mål. Med den som utgangspunkt skal vi fortsette å skape resultater for dem som har eller har hatt kreft, og til det beste for generasjonene som kommer etter oss.

Potensialet i **forebyggingsarbeidet** er stort – vi vet det er kreftformene som lar seg forebygge som øker mest i Norge. I perioden vi går inn i skal vi fortsette å gjøre det vi ser har effekt: Vi skal utvikle målrettede kampanjer og presis informasjon, og samtidig jobbe for strukturelle tiltak rettet mot befolkningen. Et stikkord er samarbeid – ikke minst mellom aktører fra ulike sektorer i samfunnet som frivillige, næringsliv og myndigheter.

Med innføringen av pakkeforløpene har kreftomsorgen beveget seg et stort skritt i riktig retning. De neste årene skal vi holde nøye oversikt med hvordan **pasientforløpene** fungerer, og ikke minst være en konstruktiv bidragsyter i forbedringen av dem. I perioden skal vi rette mye oppmerksomhet mot kommunen – det er der pasientens reise både starter og slutter. Kvaliteten på behandling og omsorg i helsetjenesten må opp.

Målet om at flere skal **bli friske** og **leve lenger med** kreft består. Også på dette innsatsområdet tar vi mål av oss å få til tettere samarbeid mellom interessentene, dvs. brukere, forskningsmiljøer og næringsaktører, slik at effektiv diagnostikk, behandlingsmetoder og nye medisiner kommer pasientene raskere til nytte. Det er avgjørende at det gjennomføres flere kliniske studier, og vi vil i perioden jobbe for bedre vilkår for klinisk kreftforskning.

I strategien målsetter vi også **bedre livskvalitet** for pasienter og pårørende. Mye av innsatsen vil rette seg mot å sikre etterlevelsen av etablerte rettigheter som pasienter og pårørende har. Vi skal jobbe for at velferdsteknologi blir tatt i bruk der det kan bidra til en bedre hverdag for kreftpasienter og pårørende, og vi skal rette en ekstra innsats mot eldre pasienter som ofte har andre sykdommer i tillegg til kreft.

En mer **brukerorientert** kreftomsorg løper som en rød tråd gjennom all vår virksomhet; utgangspunktet for alt vi gjør er pasienter og pårørende. Like fullt er dette perspektivet løftet fram som et eget mål i strategiperioden. Vi skal ivareta at brukerstemmen legger premissene for all utvikling i kreftomsorgen, eksemplevis innen teknologi- og tjenesteutvikling og innen forskning. Mer brukermedvirkning i prioritering av Kreftforeningens egne forskningsmidler, er en viktig innretning i så måte.

Til slutt – men egentlig fordi det er en forutsetning for alt det andre – er det viktig for Kreftforeningen å sette et **økende engasjement for kreftsaken** som selvstendig mål. Også i denne fireårsperioden vil givere, medlemmer og frivillige spille uvurderlige roller for at vi for hvert år skal skape en bedre kreftomsorg i Norge.

Anne Lise Ryel, generalsekretær

Kreftforeningens visjon

Kreftforeningens visjon er «**Sammen skaper vi håp**».

Kreftforeningens verdigrunnlag

Kreftforeningens omdømme og legitimitet hviler på fire verdier som vi vil at omverdenen skal kjenne oss igjen på: troverdig, åpen, respekt og engasjement.

- Kreftforeningen er **troverdig** ved at vi baserer vårt arbeid på kunnskap og forvalter midlene våre på en god måte. Vi er troverdige når vi kommuniserer vårt budskap tydelig og enhetlig.
- Å være **åpen** handler for oss om å skape et nyansert og mangfoldig ordskifte om kreft. Vi er også åpne for samarbeid og for nye ideer.
- Vi viser **respekt** ved å lytte til det enkelte individs erfaringer og behov, og bringer frem ny kunnskap og nye løsninger til beste for pasienter og pårørende.
- Vi skaper og deler et **engasjement** for kreftsaken som gjør at samfunnets og våre egne ressurser kommer pasienter og pårørende til gode.

Kreftforeningens formål

Kreftforeningens formål slik det er nedfelt i vedtektene, er å arbeide for å forebygge og bekjempe kreft samt bedre livskvaliteten for pasienter og pårørende. Formålet skal fremmes gjennom:

- kreftforskning i vid forstand
- informasjon (opplysning om kreftsykdommenes årsaksforhold, ytringsformer, forebygging og behandling)
- kreftomsorg (hjelp til kreftpasienter og deres nærstående)
- å være talerør til beste for kreftsaken
- internasjonalt arbeid

Hensynet til kreftpasientene og deres behov skal være sentralt i Kreftforeningens arbeid for å nå sine mål.

Norge skal bli et foregangsland for kreftforebygging

INNEN 2020 HAR KREFTFORENINGEN:

- igangsatt og gjennomført sektorovergrepene tiltak som forebygger kreft, i samarbeid med myndigheter, næringsliv og frivillige
- bidratt til at Norge blir et tobakksfritt samfunn
- skaffet til veie kunnskap om hvilke tiltak som har effekt for særlig utsatte grupper
- påvirket myndighetene og igangsatt tiltak som har særlig effekt for å redusere risikoen for kreft hos utsatte grupper
- bidratt til gjennomføring av internasjonale forpliktelser på helseområdet, spesielt innenfor tobakk, samt bidratt til internasjonalt samarbeid og kunnskapsdeling

De viktigste faktorene som påvirker risikoen for å få kreft, er tobakk, kosthold, inaktivitet, soling, alkohol, infeksjoner, hormonelle forhold, fedme, arv/genetikk samt faktorer i miljøet og omgivelsene som f.eks. radon.

Med forebygging mener vi tiltak som reduserer risiko for kreft og bidrar til et mer helsefremmende samfunn. Med foregangsland mener vi at Norge tar nye initiativ med sikte på å få så gode resultater at andre land ønsker å lære av oss.

SEKTOROVERGRIPENDE TILTAK: Forebygging kan ikke skje i helse-sektoren alene, og samhandlingen mellom ulike sektorer kan bli bedre. Kreftforeningen skal ta initiativ til samarbeid mellom sektorer, forvaltningsnivåer og næringsliv for å finne gode løsninger som reduserer befolkningens risiko for kreft.

TOBAKKSFRITT NORGE: Andelen dagligrykere er halvert de siste ti årene. I samme periode har vi sett en jevn økning i bruken av snus. Lungekreftforekomsten er fortsatt høy. Kreftforeningen skal ta en aktiv rolle som pådriver for tiltak som reduserer tobakksbruk, særlig blant utsatte grupper.

TILTAK OG AKTIVITETER FOR DEM SOM TRENGER DET MEST: De sosiale helseforskjellene og mangfoldet i befolkningen øker. Det blir derfor mer utfordrende å treffe godt med kommunikasjon og tiltak, og vi vet samtidig for lite om effekten av tiltak rettet mot mennesker med lav utdanning og inntekt. Kreftforeningen kan skaffe til veie kunnskap som gir mer målrettede tiltak.

ETTERLEVELSE AV INTERNASJONALE FORPLIKTELSE: Internasjonale forpliktelser på tobakksområdet må etterleves og følges opp med tiltak. En samlet internasjonal innsats må til for å redusere tobakksindustriens makt og bidra til at ikke-smittsomme sykdommer bekjempes globalt. Kreftforeningen kan påvirke internasjonale beslutninger for eksempel i FN og EU gjennom kunnskap og nettverk.

Norge skal bli et foregangsland for gode pasientforløp

INNEN 2020 HAR KREFTFORENINGEN:

- bidratt til bedre pasientforløp for alle, med særlig vekt på å redusere ulikhet i helse
- vært pådriver for å effektivisere og forbedre helsetjenesten gjennom å fremskaffe helse-tjenesteforskning og støtte innovative prosjekter, og gi pasienten økte muligheter for mer tid hjemme
- bidratt til mest mulig lik behandling i helsetjenesten uavhengig av økonomi eller geografi
- bidratt til å styrke kvaliteten på behandling og omsorg i primærhelsetjenesten, med særlig vekt på sykehjem
- bidratt til at ventetidene på kreftbehandling har blitt vesentlig kortere, og til et differensiert og pasienttilpasset rehabiliteringstilbud
- bidratt til at alle kreftpasienter og pårørende har fått god støtte fra ansvarlig lege, forløpskoordinator i helseforetak og kreftkoordinator i kommunen, og at disse samarbeider godt

Pasientforløpet kan beskrives som veien fra mistanke til konsultasjon, henvisning, utredning, behandling, oppfølging, rehabilitering og lindring. Et godt pasientforløp kjennetegnes av kontinuitet med koordinerte tjenester uten for lange ventetider.

Med foregangsland mener vi at Norge skal kunne vise til så gode resultater for pasienter og pårørende at andre vil lære av oss.

BEDRE PASIENTFORLØP: Fortsatt er verken kontinuiteten, kvaliteten eller samhandlingen i helsetjenestene god nok for alle kreftpasienter. Kreftforeningen skal være en pådriver for bedre pasientforløp og samtidig bidra til å redusere sosiale ulikheter i helse.

SMARTERE LØSNINGER: Vi er kjent med utfordringer knyttet til organisering, oppgavedeling og nye tekniske løsninger i helsetjenesten. Kreftforeningen kan i neste strategiperiode være en pådriver for å frem-skaffe mer kunnskap og bidra til å sette i gang eller stimulere til innovative prosjekter i samarbeid med andre.

STYRKING AV PRIMÆRHELSETJENESTEN OG SYKEHJEM: Med samhandlingsreformen har primærhelsetjenesten fått et større ansvar for behandling av og omsorg for alvorlig syke. Kreftforeningen skal være en pådriver for å styrke oppfølgingen av kreftpasienter i kommunene. Sykehjemmene kan være mellomstasjon mellom sykehus og hjem, og vi vil bidra til å heve statusen til og kvaliteten på tilbudene i sykehjemmene.

KORTERE VENTETIDER OG MER MANGFOLDIG REHABILITERINGSTILBUD: Ventetidene for kreftbehandling skal fortsatt ned. I tillegg må pasienter få et tilbud om rehabilitering i tråd med sine behov. Kreftforeningen vil være en pådriver for dette. I tillegg vil vi videre-utvikle egne satsinger som Vardesentrene og kreftkoordinator i kommunen.

BEDRE SAMHANDLING OG MER KONTINUITET: For å bøte på manglende kontinuitet og koordinering av tjenester, vil Kreftforeningen arbeide for et systematisert samarbeid mellom pasientansvarlig lege, forløpskoordinator og kreftkoordinator.

Flere skal bli friske eller leve lenger med kreft

INNEN 2020 HAR KREFTFORENINGEN:

- tatt initiativ til samarbeid mellom brukere, forskningsmiljøer, myndigheter, nærings- og innovasjonsmiljøer og vært en pådriver for at pasientene raskt får tilgang til nye og bedre behandlingsmetoder, legemidler og screeningprogrammer
- skaffet til veie forskning om kreft, årsaker til kreft og kreftbehandling, spesielt kunnskap om pasienter som lever med flere sykdommer i tillegg til kreft
- bidratt til å bedre vilkårene for kliniske studier og til at et økende antall kliniske studier er gjennomført
- bidratt til at pasienter har fått mer presis diagnostikk og mer tilpasset behandling
- sørget for at større deler av befolkningen og flere fagpersoner er kjent med faresignalene for kreft

Med flere skal bli friske mener vi at antall tapte leveår på grunn av kreft skal reduseres. Når kreft oppdages tidlig, øker mulighetene for behandling. Nye kreftmedisiner og behandlingsmetoder kan gi dem som ikke kan kureres, flere gode leveår. Forskning, innovasjon og ny teknologi er virkemidler som driver utviklingen.

Forskning er og skal være et strategisk viktig satsingsområde for Kreftforeningen og utgjøre hoveddelen av Kreftforeningens ressursbruk. Kreftforeningen utarbeider en handlingsplan for forskning.

Med å leve lenger med kreft mener vi at de som ikke kan bli helbredet, skal få flere gode leveår. Pasienten må også gis mulighet til å si nei til behandling som ikke bidrar til økt livskvalitet.

SAMLING AV KREFTENE SLIK AT NY KUNNSKAP NÅR RASKERE UT TIL PASIENTENE: Norge er ikke i front når det gjelder å ta i bruk ny kunnskap og teknologi. Vi kan også bli bedre til å ta i bruk nye kreftmedikamenter, nye behandlingsmetoder og screeningprogrammer. Kreftbehandling krever spisskompetanse, og kompetansemiljøene er spredt. Kreftforeningen vil være en pådriver for å koble sammen forsknings- og innovasjonsmiljøer, myndigheter og brukere slik at hele miljøene samhandler i verdikjeden for å utvikle nye behandlingsmetoder og medisiner.

KUNNSKAP OG BEHANDLING AV KREFT OG ANDRE ALVORLIGE SYKDOMMER: Vi trenger mer forskning om kreft, grunnforskning, kreftbehandling og effekter av kreftbehandling. Det er imidlertid flere som i tillegg til å ha kreft har andre alvorlige diagnoser som kan påvirke pasientforløpet. Kreftforeningen vil bidra til at vi får mer kunnskap om dette.

KLINISKE STUDIER: En forutsetning for å ta nye behandlingsmetoder og medikamenter i bruk er gode kliniske studier som dokumenterer effekt. I Norge er vilkårene for kliniske studier ikke gode nok. Kreftforeningen må være en tydelig aktør for bedre vilkår for klinisk forskning, samtidig som vi finansierer flere studier.

PERSONLIG TILPASSET DIAGNOSTIKK OG

BEHANDLING: Vi er i ferd med å gå fra en tilnærmet lik behandlingsform for alle med samme kreftdiagnose til personlig tilpasset behandling. Kreftforeningen kan finansiere forskning og være en sterk pådriver for persontilpasset behandling.

FARESIGNALENE FOR KREFT: Fortsatt er det for mange som ikke er kjent med faresignalene for kreft. Resultatet er at kreft oppdages sent og prognosene dermed blir dårligere. Allmennlegene har en nøkkelrolle, og Kreftforeningen vil bidra til at denne målgruppen blir bedre kjent med faresignalene.

Bedre livskvalitet for pasienter og pårørende

INNEN 2020 HAR KREFTFORENINGEN:

- styrket pasienter og pårørendes rettigheter til helse- og velferdstjenester og økt deres muligheter for deltakelse i samfunns- og arbeidsliv
- økt mestringsnivået hos pasienter og pårørende under og etter sykdom gjennom å utvikle gode tilbud og ny velferdsteknologi
- økt kunnskap og forskning om hva som gir mer livsglede og bedre livskvalitet og levekår, spesielt for dem som lever med uhelbredelig kreft eller seneffekter
- bidratt til bedre livskvalitet for kreftrammede, med en særlig innsats for eldre med flere sykdommer

Hjemme- og familieforhold, utdanning og økonomi, fysisk og psykisk helse og spesifikke senvirkninger ved alvorlig sykdom er alle forhold som definerer livskvalitet. Med livskvalitet mener vi at de som har eller har hatt kreft, samt pårørende og etterlatte, selv opplever å kunne leve best mulig på tross av alvorlig sykdom.

RETT TIL HELSE- OG VELFERDSTJENESTER: På enkelte områder er rettighetene til pasienter og pårørende for svake. Det er heller ikke alltid slik at myndighetene etterlever lovbestemmelser som gir pasienter og pårørende rettigheter. Generelt er tilbudet om økonomisk veiledning ved alvorlig sykdom for dårlig. Kreftforeningen skal utvikle egne tilbud i tillegg til å ta pådriverrollen for å sikre og styrke pasienter og pårørendes rettigheter.

RETT TIL Å FÅ DELTA I SAMFUNNS- OG ARBEIDSLIV: Å komme tilbake til arbeid kan være en utfordring etter kreftbehandling. Arbeid har stor betydning for livskvaliteten til den enkelte og for samfunnsøkonomien. Kreftforeningen skal være en pådriver for at det legges bedre til rette for å kombinere arbeid, sykdom og behandling, og at kreftrammede får bistand til økt samfunnsdeltakelse etter endt behandling.

MESTRING AV ALVORLIG SYKDOM: En kreftsykdom kan gi problemer med å mestre hverdagen. Kreftforeningen kan legge til rette for økt mestring gjennom differensierte tilbud drevet av Kreftforeningens frivillige og kommunen, og ved å ta i bruk nye IKT-verktøy.

ØKT KUNNSKAP OM HVA SOM VIRKER: Vi kjenner godt til pasientenes behov, men vet for lite om hvilke tiltak som gir økt livskvalitet, spesielt for dem som lever med uhelbredelig kreft, og for dem som har seneffekter etter kreftbehandlingen. Kreftforeningen kan ta initiativ til systematisk kunnskapsinnhenting om hvilke tiltak som har god effekt på livskvalitet.

FLERE ELDRE: Vi blir flere eldre, og kunnskapsnivået om kreftbehandling og omsorg for de aller eldste pasientene, må heves. Kreftforeningen kan bidra til å fremskaffe kunnskap og foreslå løsninger som er tilpasset denne gruppens behov.

En mer brukerorientert kreftomsorg

INNEN 2020 HAR KREFTFORENINGEN:

- brukermedvirkning i prioritering og tildeling av Kreftforeningens forskningsmidler
- bidratt til at brukerstemmen legger premisser for prioritering og utvikling av ny teknologi, tjenester og forskning
- skaffet til veie systematisk kunnskap om pasienter og pårørendes behov
- lagt til rette for at kreftpasienter og pårørende får støtte i vanskelige valg gjennom god informasjon, verktøy og muligheter for dialog og til å ta valg sammen med helsepersonell

Pasienter og pårørende skal ha innflytelse på utviklingen av kreftomsorgen. Det skal skje i utformingen av tiltak og tjenester og i retten til innflytelse og selvbestemmelse over eget liv.

BRUKERMEDVIRKNING I FORSKNING: Brukermedvirkning i forskning kan gi mer relevant forskning. Kreftforeningen kan bidra til brukerrepresentasjon i egne forskningstildelinger og påvirke andre til å inkludere brukerstemmen.

SYSTEMATISK BRUKERREPRESENTASJON: Det er fortsatt råd, styrer og utvalg i helse- og velferdssektoren som ikke har brukerrepresentasjon. Kreftforeningen kan bidra med kompetanse om pasienter og pårørendes erfaringer og kan være en pådriver for økt brukerrepresentasjon.

SYSTEMATISK KUNNSKAP OM BRUKERBEHOV: For å kunne være en pådriver for gode tjenester og relevant forskning trenger vi mer kunnskap om de reelle behovene. Kreftforeningen skal bidra som bestiller av forskning og utredninger, gjennom brukerpanel og gjennom tett dialog med kreftpasienter og pårørende.

STØTTE I VANSKELIGE VALG: Den enkelte pasient og pårørende står overfor vanskelige valg ved en kreftsykdom. Kreftforeningen kan bidra med informasjon og gode verktøy som gjør det enklere å ta valg i tråd med egne verdier og preferanser. Vi skal fortsette å være en foretrukket kilde til dialog og informasjon om kreft.

Økt engasjement for kreftsjaken

INNEN 2020 HAR KREFTFORENINGEN:

- økt oppmerksomheten om og støtten til kreftsjaken i befolkningen, blant politikere, beslutningstakere, fagpersoner og forskere
- engasjert medlemmer, givere, sponsorer, frivillige og folk flest for økt støtte til kreftsjaken
- nådd flere med våre budskap og aktiviteter gjennom å være den foretrukne organisasjonen for frivillige
- økt oppmerksomheten og støtten til kreftsjaken gjennom å ha utviklet en organisasjon som preges av å være nyskapende, lærende og kostnadseffektiv, og den mest attraktive arbeidsplassen i frivillig sektor

Kreftforeningen skaper og deler et engasjement for kreftsaken som gjør at samfunnets og våre egne ressurser kommer pasienter og pårørende til gode.

KREFTSAKEN PÅ DAGSORDENEN: Kreft er en av de raskest voksende sykdommene i verden, og blant dem som dør før fylte 75 år, er kreft den hyppigste dødsårsaken. Kreftsaken har rettmessig stor plass på den politiske dagsordenen og tiltrekker seg høykompetente fagpersoner og forskere. Ved å være en konstruktiv og samarbeidsorientert aktør skal Kreftforeningen sikre at interessen opprettholdes, samtidig som vi baner vei for løsninger som også kommer andre sykdomsgrupper til gode.

STØTTE I BEFOLKNINGEN: Kreftforeningen har et solid omdømme som vi jobber hver dag for å beholde. Den brede folkelige støtten gir oss stor gjennomslagskraft og er viktig for å øke medlemstallet og inntektene våre. Kreftforeningen skal skape gode arenaer slik at det blir enkelt å engasjere seg.

INNTEKTER: Konkurransen om medlemmer, sponsorer, gaver og offentlige midler er alltid stor. Kreftforeningen må fortsette arbeidet med å sikre inntekter og i særlig grad definere ulike prosjekter og aktiviteter så godt at andre ønsker å være med på laget.

FRIVILLIGE: Norge trenger et stort frivillig engasjement for å løse fremtidige utfordringer i helse- og velferdssektoren. Kreftforeningen kan videreutvikle et mangfold av meningsgivende og etterspurte aktiviteter til beste for kreftsaken. Vi har behov for engasjerte og dyktige frivillige for å løse disse oppgavene. For å bli den foretrukne organisasjonen for frivillige må vi legge godt til rette for dem som velger å bruke tiden sin til våre formål.

BEST I KLASSEN: Kreftforeningen skal være en samfunnsaktør som evner å tenke nytt og igangsette innovative tiltak. Det er en egenskap vi bygger gjennom kompetente og engasjerte medarbeidere og godt lederskap. Kreftforeningen skal nå bredt ut og må i større grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Vi må sørge for å være en attraktiv arbeidsplass som tiltrekker seg et mangfold av kompetente medarbeidere.

KREFTFORENINGEN